

NOTAT

Høringsnotat til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og forskellige andre love (Karantæneordning i ydelsessystemet for bandekriminelle m.v.)

28. august 2018

J.nr. 17/13336

SYD
VHH

1. Indledning

Lovforslaget blev sendt i ekstern høring den 29. juni 2018 med frist den 16. august 2018.

Lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer mv.: Akademikerne, Advokatsamfundet, Amnesty International, Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ASE, ATP, BDO, Beskæftigelsesrådets Ydelsesudvalg, Bestyrelsesforeningen for Social- og Sundhedsskolerne, Børnerådet, CEPOS, Cevea, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske A-kasser, Danske Handicaporganisationer, Danske Revisorer, Danske Seniorer, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Digitaliseringsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Folketingets Ombudsmand, Foreningen af Institutionschefer og Områdechefer m.fl., Foreningen af kommunale sociale-, sundheds, og arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, FSR – danske revisorer, Institut for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes brancheforening, Justitia, Kommunernes Revision, Kraka, Kriminalforsorgsforeningen, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Landforeningen for førtidspensionister, Landsforeningen af Fleks- og skånejobbere, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen SIND, Landsklubben af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, LEV, Retspolitisk Forening, Rigsrevisionen, Rådet for psykisk sårbare på arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, SAND, Statsforvaltningerne, Udbetaling Danmark og Udviklingshæmmedes Landsforbund.

Lovforslaget blev den 29. juni 2018 lagt på Høringsportalen.

Der er modtaget høringssvar fra: Advokatrådet, Ankestyrelsen, Danske A-kasser, Datatilsynet, Det kriminalpræventive Råd, Digitaliseringsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Erhvervsstyrelsen, Folketingets Ombudsmand, FTF, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kriminalforsorgsforeningen, LO, Retspolitisk Forening, Rigsrevisionen, Rådet for psykisk sårbare på arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, SAND, Statsforvaltningerne og Udbetaling Danmark.

Følgende har ikke bemærkninger til lovforslaget: Danske A-kasser, Erhvervsstyrelsen, Folketingets Ombudsmand, Institut for Menneskerettigheder, Rigsrevisionen, Rådet for psykisk sårbare på arbejdsmarkedet og Statsforvaltningen.

Samtlige høringssvar er vedlagt til orientering.

2. Generelle bemærkninger

Advokatrådet har anført, at rådet kan tilslutte sig lovforslagets overordnede præmis om, at den af lovforslaget omhandlede kriminalitet er uacceptabel. Advokatrådet har desuden anført, at den foreslåede ordning indebærer en fravigelse fra det grundlæggende princip om, at en dømt/løsladt person kan modtage offentlige forsørgelsesydelse af forskellig art på lige fod med andre borgere i samfundet, hvilket er et vigtigt princip i resocialiseringsprocessen hen mod et kriminalitetsfrit liv efter afsoning.

Det Kriminalpræventive Råd har anført, at den foreslåede ordning risikerer at fastholde persongruppen i kriminalitet og peget på, at man burde lade sig inspirere af mulighederne i sociale investeringer og erfaringer fra High Five.

FTF har anført, at organisationen tager afstand fra forslaget og gerne vil understrege, at retten til dagpenge skal følge den regulering, der er efter lov om arbejdsløshedsforsikring, og at alle skal have ret til at melde sig ind i en a-kasse og modtage dagpenge, såfremt de opfylder betingelserne herfor, hvilket er hele grundlaget for den danske model på arbejdsmarkedet.

FTF har desuden anført, at det er godt at der nu rettes op på u hensigtsmæssige og uklare regler om tilbagebetaling af kontanthjælp. FTF har desuden anført, at det er problematisk, at bandekriminelle, der allerede har udstået deres straf, straffes dobbelt med lavere ydelser, der kan risikere at presse dem tilbage i bandemiljøet.

KL har anført, at organisationen er enig i de to ændringer vedrørende henholdsvis tilbagebetaling ved medhold i klagesager og ophævelse af bortfaldsreglen for boligindskudslån.

Kriminalforsorgsforeningen og Retspolitisk Forening fraråder, at lovforslaget vedtages og peger på, at lovforslaget øger den skærpede sanktionering, der blev vedtaget med bandepakke III.

Kriminalforsorgsforeningen foreslår, at der i stedet arbejdes med initiativer, der understøtter, at den enkelte forlader banden og den kriminelle livsstil. Foreningen har i den forbindelse henvist til, at den store gennemstrømning i banderne bekræfter, at bagsiden af livet med hurtige penge og stoffer er en kummerlig tilværelse fyldt med frygt, stress og vold, og at mange ønsker at forlade miljøet når muligheden byder sig. Foreningen har desuden anført, at samfundet skal gribe de motiverede og hjælpe, så bandemedlemmerne holdes ude af kriminalitet og får vist en vej ind til et liv med job og selvforsørgelse.

LO – Landsorganisationen i Danmark har anført, at lovforslaget er udtryk for, at strafudmåling nu officielt omfatter beskæftigelses- og socialpolitik, hvilket er et skred i velfærdssystemet. LO har desuden anført, at organisationens overordnede synspunkt er, at sociale ydelser ikke skal være en del af strafudmålingen til bandemedlemmer eller andre dømte personer/grupper. LO har i den forbindelse anført, at sociale ydelser er samfundets sociale sikkerhedsnet og en del af velfærdssamfundet, som ikke skal udhules ved at indføre nedsatte ydelser til tidligere straffede personer. LO har anført, at en person, der har fået en dom og udstået sin straf skal behandles på lige fod med andre personer, der søger om eller modtager sociale ydelser. LO har desuden anført, at hvis det er regeringens mål at straffe bandemedlemmer yderligere, må dette ske gennem straffeloven og ikke ved at nedsætte sociale ydelser.

LO har endelig anført, at lovforslagets titel ikke er fyldestgørende, og foreslået, at titel suppleres med angivelse af, at der også er tale om ændring af tilbagebetalingsregler i kontanthjælpssystemet.

Rådet for Socialt Udsatte har anført, at rådet ikke forholder sig direkte til lovforslaget, men bemærker generelt, at den stadig mere udbredte tendens til at anvende beskæringer i overførselsindkomster som adfærdsregulerende redskab ikke virker i forhold til socialt udsatte grupper, men tværtimod skaber flere problemer. Rådet har anført, at det er relevant i en lidt bredere sammenhæng politisk at drøfte det hensigtsmæssige i og konsekvenserne af at bruge reduktion i ydelse som sanktion/straf.

SAND – De Hjemløses Landsorganisation har anført, at organisationen ikke forholder sig til særlige indgreb i forbindelse med en bandepakke, men udtrykker generel bekymring over for det udemokratiske i at vedtage lovindgreb, som kun gælder for specifikke grupper.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Aftalepartierne har indgået en aftale om, at dømte bandekriminelle skal have begrænset deres adgang til ydelser ved, at der indføres en automatisk karantæneordning i ydelsessystemet målrettet dømte bandekriminelle. Udmøntningen skal sikre, at der er overensstemmelse mellem strafværdigheden for skærpet straf for bandekriminalitet i form af opholdsforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 1. pkt. og karantæneordningen i ydelsessystemet.

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig de generelle bemærkninger.

2.1. Kommentarer om persongruppen omfattet af lovforslaget, herunder særligt om exitprogrammet for bandemedlemmer

Direktoratet for Kriminalforsorgen har anført, at det er uhensigtsmæssigt, hvis personer, der har forladt bandemiljøet under afsoning, og som har en exitaftale ved løsladelsen, uden undtagelse omfattes af den foreslåede ordning. Direktoratet har endvidere bemærket, at mange af de personer, der dømmes efter straffelovens § 81 a, idømmes langvarige frihedsberøvelser. Herved kan personerne have været ude af bandemiljøet i lang tid, før de løslades. For personer i exitforløb, der har brug for et

forsørgelsesgrundlag for at kunne etablere en tilværelse uden for bandemiljøerne, vil det være en hindring for fortsat at være frigjort af miljøerne, hvis de efter løsladelsen ikke kan modtage offentlige ydelser i samme omfang som andre. Det kan være af væsentlig betydning for, om det lykkes en person at gennemføre et exitforløb. Direktoratet har desuden bemærket, at forsørgelsesgrundlaget indgår i vurderingen af, hvorvidt prøveløsladelse er tilrådelig.

Kriminalforsorgsforeningen og Retspolitisk Forening har anført, at forsørgere helt eller delvist bør undtages fra lovforslaget med henvisning til, at konsekvenserne af lovforslaget vil være særligt udtalt for børnene, som vil lide under det lave indkomstgrundlag. LO – Landsorganisationen i Danmark har også peget på, at det ikke er rimeligt, at de lavere ydelser vil have konsekvenser for hele familien.

Kriminalforsorgsforeningen, LO – Landsorganisationen i Danmark og Retspolitisk Forening har desuden anført, at personer, der indgår i uddannelses- og exitforløb bør undtages fra loven, så de bandekriminelle motiveres til at forlade bandmiljøet.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Aftalepartierne har indgået en aftale om, at målgruppen for karantæne i ydelsessystemet er alle bandekriminelle, der idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse omfattet af straffelovens § 81 a, fordi lovovertrædelsen har baggrund i eller er egnet til at fremkalde en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten anvendes skydevåben m.v. Beskæftigelsesministeriet har derfor ikke fundet anledning til at ændre lovforslaget i forhold til de indkomne kommentarer om personer i exitforløb.

2.2. Kommentarer om karantænenes længde

Advokatrådet har peget på, at domstolene ikke specifikt vil kunne tage stilling til spørgsmålet om karantænenes længde, og at karantænen henset til anvendelsesområdet for straffelovens § 81 a, vil kunne finde anvendelse i en bred vifte af situationer. Advokatrådet har i den forbindelse anført, at det ville være ønskeligt, at lovforslaget indeholdt specifikke overvejelser vedrørende proportionaliteten af de foreslåede tiltag og vedrørende resocialiseringsperspektivet i straffesystemet.

Retspolitisk Forening har anført, at det bør overvejes, om karantænenes længde skal tilpasses dommens længde, således er der ikke altid automatisk bliver tale om en 3-årig karantæne.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Som anført har aftalepartierne indgået en aftale om, at der skal udløses en automatisk karantæne i ydelsessystemet. Der skal således ikke foretages en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, hvor en person dømmes efter straffelovens § 81 a. Karantæneordningen indføres for at sende et signal om, at bandekriminalitet ikke er acceptabelt for samfundet uanset hvilken kriminalitet, der begås som led i et bandetilhørsforhold.

Personer omfattet af ordningen vil fortsat have adgang til grundlæggende forsørgelsesydelser på integrationsydelsesniveau i karantæneperioden, hvis betingelserne for at modtage hjælp i øvrigt er opfyldt.

2.3. Kommentarer om tilbagebetaling

LO – Landsorganisationen i Danmark hilser selve indholdet af den foreslåede bestemmelse om efterregulering af ydelser velkomment, men anfører, at bestemmelsen ikke er hensigtsmæssigt formuleret. LO har i den forbindelse anført, at det bør være muligt at formulere bestemmelsen mere forståeligt, så det ikke er nødvendigt at slå op i forarbejderne for at forstå den.

2.4. Kommentarer om menneskerettigheder og databeskyttelse

Digitaliseringsstyrelsen har vurderet, at lovforslaget indeholder en fyldestgørende gennemgang af forholdet til databeskyttelsesforordningen og en række grundlæggende rettigheder, men at det henset til, at lovforslaget lægger op til samkøring og videregivelse af personoplysninger kan overvejes, om beskrivelse bør suppleres med en beskrivelse af forholdet til EMRK art. 8 om retten til privatliv. Styrelsen har i øvrigt ingen bemærkninger.

Datatilsynet har bemærket, at samkøring i kontroløjemed skal leve op til de grundlæggende principper og regler om behandling af personoplysninger. Tilsynet har peget på vigtigheden af de grundlæggende behandlingsprincipper i databeskyttelsesforordningens artikel 5, og henstiller til, at samkøring altid sker med særlig opmærksomhed herpå.

Datatilsynet har desuden bemærket, at der i databeskyttelseslovens §§ 8, stk. 1, 2 og 5, er fastsat regler for offentlige myndigheders behandling, herunder samkøring og videregivelse, af oplysninger om strafbare forhold. Tilsynet har derfor henstillet til, at der i bemærkningerne til lovforslaget tages stilling til, om lovforslaget er foreneligt hermed, eller om lovforslaget indebærer en fravigelse af reglerne i databeskyttelsesloven.

LO – Landsorganisationen i Danmark har anført, at den treårige karantæneordning er på kanten af menneskerettighederne, da der sker forskelsbehandling af personer, som har udstået deres dom, og LO mener ikke, at der er saglige grunde til denne forskelsbehandling.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Vedrørende forholdet til menneskerettighederne og Danmarks internationale forpligtelser henvises til det i lovforslagets afsnit 2.1.3.6. anførte. Ministeriet har beskrevet forholdet til databeskyttelsesforordningen i lovforslagets afsnit 2.1.3.4 og databeskyttelsesforordningen er inden for rammerne af EMRK art. 8. Beskæftigelsesministeriet har derfor ikke medtaget en beskrivelse af EMRK art. 8.

Beskæftigelsesministeriets har overvejet LO's forslag om en ændret formulering af den foreslåede bestemmelse i § 94, stk. 2. En ændret formulering vil imidlertid medføre, at sproget i den foreslåede bestemmelse adskiller sig væsentligt fra de

formuleringer, der i øvrigt anvendes i de omkringliggende bestemmelser i lov om aktiv socialpolitik, og ministeriet har derfor ikke fulgt LO's forslag.

2.5. Kommentarer om implementeringskonsekvenser og økonomiske konsekvenser mv. for myndighederne

Ankestyrelsen har anført, at initiativerne i lovforslaget vil kunne medføre øgede udgifter for Ankestyrelsen. Antallet af klagesager vurderes dog at være begrænset.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har bemærket, at direktoratet ikke har kendskab til, og derfor ikke mulighed for at foretage underretning om, ændringer eller ophør af frihedsberøvende retsfølger fastsat efter staffelovens §§ 68-69 (om anbringelse i hospital for sindslidende mv.). Direktoratet kan således alene foretage underretning vedrørende løsladelse fra ubetingede fængselsstraffe og prøvedskrivning fra forvaringsdomme.

KL har peget på, at kommunerne allerede i dag får besked fra Kriminalforsorgen ved løsladelse, og KL foreslår, at kommunerne allerede i forbindelse med denne besked får meddelelse om, at borgere er omfattet af karantæneordningen. KL har hertil anført, at det på den måde sikres, at kommunerne altid får besked om, at borgeren er omfattet af ordningen inden første udbetaling af ydelsen, og at kommunerne på den måde ikke vil være afhængige af, at borgeren selv ved ansøgning om ydelser gør opmærksom på, at man er omfattet af karantæneordningen. KL har anført, at dette vil mindske tilbagebetalingskrav for allerede udbetalte ydelser, som erfaringsmæssigt er meget svære at opkræve.

KL har desuden peget på, at kommunerne vil være afhængige af at modtage oplysninger fra Kriminalforsorgen enten direkte eller via Udbetaling Danmark for at sikre, at de nye karantæne regler overholdes. KL har i den forbindelse anført, at det er helt afgørende, at der etableres de nødvendige arbejdsgange, som sikrer hurtig besked til de relevante myndigheder. KL foreslår, at udveksling af oplysninger om dømte bande kriminelle indgår i et eksisterende projekt om forbedring af samarbejdet mellem kommunerne og Kriminalforsorgen.

KL og Udbetaling Danmark har anført, at myndighederne også har brug for oplysninger om domme efter straffelovens § 81 a, hvor den dømte ikke straks indsættes til afsoning, da perioden mellem endelig dom og afsoning medregnes i karantæneperioden.

Udbetaling Danmark har anført, at det på nuværende tidspunkt er uklart, hvilke myndigheder der har oplysninger om domme afsagt efter straffelovens § 81 a. Udbetaling Danmark anbefaler derfor, at det præciseres i lovtæksten eller bemærkningerne til lovforslaget, hvilken myndighed der har pligt til at registrere og videregive oplysninger om domme der omfatter straffelovens § 81 a til Udbetaling Danmark.

Udbetaling Danmark har desuden bemærket, at Udbetaling Danmark til brug for den i forslaget påtænkte samkøring har adgang til de nødvendige oplysninger i indkomstregistret, men at disse oplysninger i en række tilfælde ikke er tilstrækkelig

præcise til at vurdere, hvilke ydelser der er tale om, lige som Udbetaling Danmark ikke har adgang til oplysninger vedrørende flekslønstilskud og tilskud til selvstændig virksomhed efter beskæftigelsesindsatsloven, samt data vedrørende ydelser efter statens voksenuddannelsesstøtte.

Udbetaling Danmark har anført, at der ikke i lovforslaget er angivet nærmere retningslinjer for, om og i givet fald hvordan Udbetaling Danmark skal træffe afgørelse om karantæneperiode. Udbetaling Danmark antager, at der ikke skal træffes selvstændig afgørelse vedrørende selve det forhold, at en person er omfattet af en karantæne, men at der skal træffes konkrete afgørelser vedrørende udbetaling af eller ret til de enkelte ydelser, hvor afgørelsen begrundes med, at den pågældende er omfattet af en karantæne. Udbetaling Danmark har i den forbindelse anført, at det ikke klart fremgår, om der kan træffes afgørelse uden forudgående partshøring, men antager, at dette er tilfældet. Udbetaling Danmark har desuden anført, at det bør fremgå af bemærkninger, at indrettelseshensyn ikke er relevante i forbindelse med denne type afgørelser.

Udbetaling Danmark har vedrørende forslaget om karantæne i pensionsudbetaling bemærket, at størrelsen på integrationsydelse bl.a. afhænger af, om den pågældende er enlig forsørger mv., og at denne vurdering skal ske efter reglerne om integrationsydelse. Udbetaling Danmark har ikke kendskab til vurderinger efter denne lovgivning. Udbetaling Danmark har desuden anført, at det er uklart, om der skal træffes afgørelse, hvis den almindelige beregning af pension viser, at denne ikke overstiger integrationsydelsesniveauet.

Udbetaling Danmark vurderer, at der bør tages stilling til, hvorledes hensynet til en fyldestgørende begrundelse på afslaget til arbejdsgiver efter barselsloven skal afvejes overfor hensynet til ikke at udlevere fortrolige oplysninger om medarbejderens strafferetlige forhold. Det bør klart fremgå, hvorledes lovforslaget sikrer, at en begrundelse i et afslag til en arbejdsgiver lever op til kravene i forvaltningsloven uden at kolliderer med bestemmelserne i persondataloven. Udbetaling Danmark finder det betænkeligt, hvis det ikke er klart reguleret i loven, at skulle henvise til den nye § 49 c i barselsloven i deres begrundelse for afslag på refusion til arbejdsgiver, da det heraf kan udledes, at borger har modtaget en dom for en forbrydelse. Omvendt har arbejdsgiver ret til en fyldestgørende begrundelse for afslaget på refusion.

Udbetaling Danmark anfører, at samme problemstilling gør sig gældende i aktindsigtssager. Hvis arbejdsgiver søger partsaktindsigt i sagen, synes det betænkeligt, såfremt det ikke er klart reguleret, at udlevere oplysninger om medarbejderens strafferetlige forhold.

Det fremgår af den foreslåede § 49 c, stk. 3 i barselsloven, at Udbetaling Danmark skal rejse krav om tilbagebetaling, hvis borger har modtaget barselsdagpenge under karantæneperioden.

Udbetaling Danmark forstår yderligere bestemmelserne i barselsloven således, at krav om tilbagebetaling kan fremsættes uden godtgørelse af borgerens onde tro.

Der vil dermed være en fravigelse af de nuværende bestemmelser. Udbetaling Danmark anbefaler derfor at det direkte fremgår af lovteksten i barselsloven, og at det uddybes i bemærkningerne.

Udbetaling Danmark har estimeret omkostningerne forbundet med, at Den Fælles Dataenhed skal samkøre, sammenstille og videregive oplysninger. Udviklingsomkostningerne er estimeret til 0,4-0,6 mio. kr. De årlige driftsomkostninger er estimeret til 0,2-0,3 mio. kr. årligt. Udbetaling Danmark har bemærket, at estimatet er forbundet med betydelig usikkerhed.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

I forhold til spørgsmålet om adgang til oplysninger i situationer, hvor personer, der er dømt efter straffelovens § 81 a, afventer afsoning, har Beskæftigelsesministeriet i lyset af hørings svarene valgt at ændre ordningen således, at denne periode ikke skal medregnes i karantænen. Dette er begrundet i, at en sådan ordning vurderes at medføre unødige administrative byrder, sammenholdt med det forventelige antal dømte personer, herunder, at personer der er dømt efter straffelovens § 81 a, og som afventer afsoning, ikke nødvendigvis modtager ydelser i perioden. Derudover vil ændringen sikre, at alle personer, der er dømt for bandekriminalitet, har samme længde karantæneperiode efter afsoning.

Vedrørende adgang til forskellige datakilder er det Beskæftigelsesministeriets vurdering, at eventuelle datakilder, som myndighederne ikke har adgang til i dag, ikke nærmere skal reguleres i selve lovforslaget, idet den behandling af oplysninger, der er nødvendig for at opfylde formålet med lovforslaget, er tilstrækkeligt reguleret i forslaget.

På grund af Kriminalforsorgens oplysninger om, at direktoratet ikke i alle tilfælde har oplysninger om løsladelse og udskrivning af personer, der udstår anden strafferetslig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a, er lovforslagets bestemmelse om underretning om løsladelse og udskrivning tilrettet i det fremsatte forslags § 10, stk. 4. Det forslås desuden fastsat, at beskæftigelsesministeren efter forhandlinger med vedkommende minister kan fastsætte nærmere regler om underretning af Udbetaling Danmark om oplysninger om løsladelse eller udskrivning af en person, der udstår anden strafferetslig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a. Derved sikres det, at Udbetaling Danmark i alle tilfælde får de nødvendige oplysninger til at iværksætte samkøring og sammenstilling med oplysninger fra indkomstregisteret.

Der lægges med lovforslaget ikke op til at fravige de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder reglerne om partshøring, og der vil derfor som udgangspunkt skulle foretages forudgående partshøring, inden myndighederne træffer afgørelser om udbetaling af ydelser efter de foreslåede bestemmelser. Der lægges med forslaget ikke op til, at myndighederne ikke skal træffes afgørelse om, at en persons ydelse er beregnet efter den foreslåede karantæneordning. Beskæftigelsesministeriet vil tage kontakt til Udbetaling Danmark og relevante myndigheder med henblik på

vejledning om, hvordan ordningen bedst implementeres ved de udbetalende myndigheder.

I vurderingen af arbejdsgiverens ret til partsaktindsigt skal der altid foretages en afvejning af på den ene side lønmodtagerens interesse i hemmeligholdelse og på den anden side arbejdsgiverens interesse i at få indsigt i oplysninger om lønmodtageren med henblik på at kunne varetage sine økonomiske interesser i refusions-sagen. Afvejningen kan således medføre, at hensynet til lønmodtagerens interesse i hemmeligholdelse vejer tungest, og at arbejdsgiverens indsigt i oplysningerne af-skæres.

Dette reguleres i § 15 b, nr. 5, i forvaltningsloven. Det fremgår af lovforarbejderne til forvaltningsloven, at bestemmelsen skal anvendes med tilbageholdenhed. Der skal derfor foreligge meget tungtvejende grunde for, at arbejdsgiveren kan nægtes partsaktindsigt.

”Afgørende hensyn” betyder, at oplysningerne kun kan undtages, hvis der er nærliggende fare for, at privates eller det offentliges interesser vil lide skade af væsentlig betydning, hvis anmodning om aktindsigt imødekommes. Der skal foreligge en nærmere konkretiseret risiko for, at lønmodtagerens interesser vil lide skade af væsentlig betydning. Afvejningen efter § 15 b, nr. 5, skal foretages for hvert enkelt dokument for sig og hver enkelt oplysning i et dokument. Afvejningen foretages af den myndighed, der i øvrigt har afgørelsen i den aktuelle sag.

Ved vurdering af om en oplysning skal undtages fra partens adgang til aktindsigt, er det nødvendigt at indhente en erklæring fra den, oplysningen vedrører, om karakteren og vægten af de interesser, som vedkommende måtte have i, at der ikke meddeles aktindsigt i det pågældende materiale, jf. FOB 1993.241.

Begrundelsens indhold kan begrænses i det omfang, hvori oplysninger kan undtages fra aktindsigt.

Det fremgår af forslaget til § 49, c, stk. 3, at Udbetaling Danmark skal træffe afgørelse om, at en person, der har modtaget barseldagpenge, som personen ikke var berettiget til, fordi pågældende ved endelig dom er idømt ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a, skal betale dagpengene tilbage. Det er således ikke en betingelse for at rejse et tilbagebetalingskrav, at personen var i ond tro.

Lovforslagets økonomi skal forhandles med de kommunale parter.